

آمار مندرج در این فصل شامل اطلاعات، مربوط به شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در نقاط شهری و روستایی استان به تفکیک گروههای اصلی و فرعی شامل خوراکیها، آشامیدنیها و دخانیات و همچنین غیر خوراکیها و خدمات می باشد.

سابقه بررسی در مورد قیمتها و محاسبه شاخصهای ذیربط در نقاط شهری و روستایی کشور که در حال حاضر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران انجام می گیرد، به شرح زیر است:

الف - شاخص بهای عمده فروشی کالاها و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال، ۱۳۱۵ محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد.

در سال، ۱۳۳۸ با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها مورد تجدید نظر قرار گرفت و با تاسیس بانک مرکزی ایران در سال، ۱۳۳۹ مسئولیت تهیه شاخصهای مزبور، به این بانک محول شد. بانک مرکزی ایران در سال، ۱۳۴۸ با پایه قراردادن سال مزبور، تجدید نظر دوم را در محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها به عمل آورد. با افزایش قیمت نفت در سال ۱۳۵۳ که تحولاتی را در اوضاع اقتصادی کشور پدید آورد، سال مزبور به عنوان سال پایه در نظر گرفته شد و بر همین اساس، محاسبه شاخصهای مذکور، برای سومین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت.

در سال، ۱۳۶۱ با توجه به تغییرات ایجاد شده در الگوی مصرف خانوارها که ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی بود، با انتخاب سال مزبور به عنوان سال پایه، چهارمین تجدید نظر در زمینه محاسبه شاخصهای مذکور به عمل آمد.

پس از آن با توجه به تحولات اقتصادی و اجتماعی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سال ۱۳۶۹ را به عنوان سال پایه در محاسبه شاخص بهای عمده فروشی کالاها در ایران و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران انتخاب کرد. بانک مزبور در سال ۱۳۷۸ سال پایه را برای شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران از سال ۱۳۶۹ به سال ۱۳۸۳ تغییر داد. این تغییر در سال ۱۳۸۳ برای شاخص بهای عمده فروشی کالاها در ایران نیز صورت پذیرفت. از این رو شاخصهای مربوط به سالهای گذشته، مورد تجدید نظر قرار گرفته است.

ب - شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی

در سال ۱۳۵۳، برای اولین بار، مرکز آمار ایران طرح آمارگیری از قیمت خرده فروشی تعدادی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی را به مرحله اجرا درآورد و از آن زمان، نتایج حاصل از آمارگیری های مزبور را تا مهر ماه سال ۱۳۵۷ همه ساله به صورت متوسط قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی، در قالب نشریات فصلی و سالانه منتشر کرد.

پس از آن نتایج نیمه دوم سال ۱۳۵۸ و نیمه اول سال ۱۳۵۹ به صورت متوسط قیمت و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی روستایی در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

از سال ۱۳۶۱ لغایت سال ۱۳۷۵، شاخص بهای خرده فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوار در نقاط روستایی بر اساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر شد. بر اساس آخرین تجدید نظر و انتخاب سال ۱۳۸۳ به عنوان سال پایه، آمارهای ذیربط برای سالهای ۱۳۷۵ لغایت ۱۳۸۸ تهیه و منتشر شده است و از سال ۱۳۸۴ به بعد سال پایه سال ۱۳۸۳ در نظر گرفته شد.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

□ شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی:

معیار سنجش تغییرات متوسط قیمت تعداد معینی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی نامیده می شود. شاخصی که بدین گونه بدست می آید، صرفاً تغییراتی را که در اثر تغییر قیمت در هزینه زندگی پدید می آید مورد سنجش قرار می دهد.

□ **گروههای کالاها و خدمات:**

طبقه بندی کالاها و خدمات شاخصهای قیمت، بر اساس ماهیت آنها و طبقه بندیهای بین المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است ولی مبنای کلی، همان طبقه بندی پیشنهادی سازمان ملل (S.N.A) برای خرده فروشی و S.I.T.C برای عمده فروشی) می باشد که بنا به ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است. در این طبقه بندیها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می شود که هر یک از آنها چندین زیر گروه دارد، گروههای بزرگ را گروههای اصلی و زیر گروههای آنها را گروههای فرعی کالاها و خدمات می نامند.

□ **ضریب اهمیت:**

سهمی که هر کالا یا خدمت در مجموع هزینه خانوار در یک مقطع زمانی مشخص، داراست، ضریب اهمیت نامیده می شود. این ضریب، مهمترین ضابطه انتخاب کالاها و خدمات برای شاخصهای مختلف است.

□ **سال پایه:**

سال پایه سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص نسبت به آن سنجیده می شود و شاخص آن برابر ۱۰۰ است و غالباً ضرایب اهمیت مربوط به آن سال، در تهیه شاخص مورد استفاده قرار می گیرد.

□ **نقاط شهری:**

کلیه نقاطی که در سال پایه، ۱۳۷۶ جمعیتی معادل ۵۰۰۰ نفر و بیشتر داشته اند، توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شهر تلقی شده اند.

□ **نقاط روستایی:**

رجوع کنید به "فصل ۲- جمعیت."

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۸۳=۱۰۰)

۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۷۵	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۸۳=۱۰۰	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۷۶=۱۰۰	گروه های کالاها و خدمات
۲۰۲/۸	۱۸۳/۳	۱۴۶/۰	۱۲۴/۴	۱۱۰/۵	۸۵/۵	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	شاخص کل
-	-	-	-	-	۸۸/۵	-	۳۸/۴۳	گروه های اصلی و فرعی:
۲۱۷/۸	۲۰۱/۶	۱۵۳/۷	۱۲۶/۳	۱۱۰/۱	-	۳۰/۸۳	-	خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات.....
۲۲۰/۱	۲۰۳/۶	۱۵۴/۴	۱۲۶/۷	۱۱۰/۱	۸۸/۴	۲۹/۶۳	۳۶/۹۵	۱- خوراکی ها و آشامیدنی ها
-	-	-	-	-	۸۸/۳	-	۳۶/۱۴	خوراکی ها.....
۲۰۸/۵	۲۲۴/۴	۱۴۵/۰	۱۱۹/۳	۱۰۹/۷	-	۵/۷۰	-	غذا در خانه.....
-	-	-	-	-	۹۷/۴	-	۷/۹۸	غلات و نان
۲۱۳/۸	۱۷۲/۸	۱۴۰/۵	۱۱۷/۷	۱۰۶/۰	-	۷/۷۶	-	نان، برنج و فرآورده های غلات.....
-	-	-	-	-	۱۱۹/۸	-	۶۱/۰	گوشت
۲۱۶/۹	۲۰۷/۱	۱۵۹/۵	۱۲۶/۶	۱۱۰/۱	-	۰/۵۳	-	حبوبات
۱۸۸/۳	۱۷۵/۵	۱۴۱/۳	۱۱۷/۸	۱۰۳/۹	۷۸/۵	۳/۲۸	۳/۹	ماهی و حیوانات دریائی
-	-	-	-	-	۹۶/۱	-	۸/۳۵	لبنیات و تخم مرغ (پرندهگان)
-	-	-	-	-	۸۰/۲	-	۹/۷۸	گوشت قرمز، مرغ و ماهی
۲۶۶/۲	۲۴۲/۲	۱۷۳/۲	۱۳۲/۷	۱۱۲/۰	-	۵/۳۸	-	میوه ها و سبزی ها
۱۸۳/۲	۱۹۴/۹	۱۵۹/۳	۱۲۱/۱	۱۰۸/۳	۹۰/۰	۱/۱۷	۱۶/۱	میوه ها و خشکبار
۲۲۰/۵	۲۱۲/۸	۱۸۴/۹	۱۵۶/۵	۱۱۹/۴	-	۳/۷۴	-	روغن حیوانی، نباتی و کره
۲۱۸/۴	۱۸۷/۴	۱۴۷/۲	۱۳۵/۴	۱۱۸/۸	۹۱/۱	۱/۶۷	۱/۴۱	انواع سبزی، حبوبات و فرآورده های سبزی.....
-	-	-	-	-	۸۶/۵	-	۱۶/۱	قند و شکر، عسل و فرآورده های قند و شکر.....
۲۴۹/۰	۲۰۲/۹	۱۴۹/۱	۱۱۸/۳	۱۱۰/۹	-	۰/۲۸	-	شکر.....
-	-	-	-	-	۸۴/۱	-	۱/۷۹	چای خشک
-	-	-	-	-	۹۱/۰	-	۰/۸۱	نمک و ادویه، سس ها و چاشنی ها و ترکیبات خوراکی.....
۱۶۲/۴	۱۵۴/۴	۱۳۷/۴	۱۱۸/۲	۱۰۹/۸	۷۷/۹	۱/۲۰	۰/۵۱	سایر کالاهای خوراکی
۱۹۶/۱	۱۵۰/۶	۱۲۷/۲	۱۰۹/۶	۱۰۲/۴	۹۰/۶	۰/۵۹	۰/۹۷	غذا در خارج از خانه.....
۱۶۸/۰	۱۵۴/۳	۱۲۹/۱	۱۱۴/۲	۱۰۶/۲	۸۸/۰	۸/۱۵	۱۲/۷۶	آشامیدنی ها
-	-	-	-	-	۷۷/۹	-	۲۱/۶	۲- دخانیات.....
۲۲۶/۹	۱۹۶/۷	۱۵۳/۴	۱۲۹/۳	۱۱۴/۲	-	۲۳/۶۴	-	۳- پوشاک و کفش.....
-	-	-	-	-	۷۸/۳	-	۱۹/۹۵	مسکن، سوخت و روشنایی
۲۳۳/۹	۱۹۹/۹	۱۵۴/۳	۱۳۱/۵	۱۱۵/۲	-	۵/۱۴	-	۴- مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت ها.....
-	-	-	-	-	۷۶/۵	-	۴/۶۷	مسکن
۲۳۳/۶	۱۹۹/۵	۱۵۴/۰	۱۳۱/۳	۱۱۵/۱	-	۱۴/۷۱	-	اجاره بهای مسکن غیر شخصی.....
-	-	-	-	-	۷۶/۷	-	۱۳/۹۸	کرایه خانه های مسکونی اجاری.....
۲۶۷/۳	۲۴۱/۰	۱۸۱/۹	۱۳۹/۱	۱۱۸/۳	۸۸/۳	۱/۸۳	۱/۳	ارزش اجاری مسکن شخصی.....
								ارزش اجاری خانه های مسکونی شخصی
								تعمیرات و خدمات ساختمانی

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و
برخی از گروه های فرعی (۱۳۸۳=۱۰۰) (دنباله)

۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۷۵	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۸۳=۱۰۰	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۷۶=۱۰۰	گروه های کالاها و خدمات
۱۴۸/۵	۱۵۰/۱	۱۴۴/۱	۱۰۰/۸	۱۰۵/۱	-	۰/۵۴	-	آب.....
-	-	-	-	-	۷۳/۷	-	۱/۶۵	آب ،برق و سوخت
۱۱۵/۲	۱۱۸/۷	۱۱۱/۵	۱۰۱/۱	۱۰۱/۰	-	۱/۴۳	-	برق و گاز و سایر سوخت ها.....
۱۸۱/۳								۵- ائانه، کالاها و خدمات مورد استفاده در خانه.....
	۱۷۳/۹	۱۴۴/۸	۱۲۶/۵	۱۱۲/۴	۹۳/۹	۷/۱۳	۸/۸۸	۶- حمل و نقل
۱۵۷/۱	۱۵۰/۰	۱۲۵/۹	۱۱۲/۷	۱۰۴/۶	-	۱۱/۶۵	-	حمل و نقل و ارتباطات.....
-	-	-	-	-	۸۸/۲	-	۷/۲۳	۷- بهداشت و درمان.....
۲۳۱/۲	۱۹۳/۷	۱۵۶/۰	۱۳۳/۱	۱۱۵/۱	۷۷/۵	۵/۲۹	۲/۴۷	۸- ارتباطات.....
۹۷/۹	۹۸/۵	۱۰۰/۷	۹۹/۳	۹۷/۶	-	۱/۵۲	-	تفریح، تحصیل و مطالعه.....
-	-	-	-	-	۹۰/۵	-	۴/۳۵	۹- تفریح و امور فرهنگی
۱۴۷/۱	۱۳۶/۷	۱۲۴/۶	۱۱۴/۴	۱۰۶/۷	-	۴/۰۱	-	۱۰- تحصیل
۱۹۷/۰	۱۷۰/۳	۱۵۴/۵	۱۳۸/۸	۱۱۷/۹	-	۲/۳۳	-	۱۱- رستوران و هتل
۲۰۵/۲	۱۸۶/۰	۱۴۶/۰	۱۲۵/۶	۱۱۱/۸	-	۲/۱۲	-	۱۲- کالاها و خدمات متفرقه.....
۲۵۴/۰	۲۱۴/۷	۱۶۰/۵	۱۳۱/۷	۱۱۳/۴	۹۰/۶	۲/۷۵	۴/۲۷	گروه اختصاصی:
۱۸۶/۸	۱۷۵/۵	۱۴۰/۵	۱۱۹/۷	۱۰۸/۰	۴۶۵/۸	۶۱/۸۹	۶۰/۹۳	۱- کالاها
۲۲۸/۱	۱۹۵/۸	۱۵۴/۶	۱۳۱/۹	۱۱۴/۶	۶۲۴/۱	۳۸/۱۱	۱۲/۰۳	۲- خدمات
۲۲۶/۹	۱۹۶/۷	۱۵۳/۴	۱۲۹/۳	۱۱۴/۲	۳۶۵/۷	۲۳/۶۴	۲۷/۰۴	۳- مسکن، سوخت و روشنایی.....

ماخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی بر حسب گروه های اختصاصی, اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۰۰=۱۳۸۱)

۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۸۴	ضریب اهمیت	گروه های کالاها و خدمات
۲۵۹/۳	۲۳۳/۹	۱۸۷/۰	۱۶۱/۷	۱۴۴/۵	۱۰۰	شاخص کل
						گروه های اصلی و فرعی:
۲۹۸/۶	۲۶۶/۱	۱۹۷/۸	۱۶۱/۹	۱۳۹/۷	۴۳/۳۴	خوراکی ها , آشامیدنی ها و دخانیات.....
۳۰۴/۲	۲۷۲/۸	۲۰۱/۲	۱۶۲/۰	۱۳۹/۷	۳۸/۱۷	خوراکی ها
۲۹۰/۴	۲۹۳/۰	۱۸۵/۲	۱۴۹/۹	۱۳۶/۶	۹/۷۸	برنج , نان فرآورده های غلات
۳۱۳/۱	۲۶۱/۳	۱۹۴/۶	۱۵۶/۸	۱۴۰/۶	۹/۸۷	گوشت قرمز و سفید
۲۶۳/۱	۲۱۰/۴	۱۴۶/۱	۱۲۹/۲	۱۱۸/۳	۷۴	ماهی ها و صدف داران
۲۹۶/۱	۲۷۱/۴	۲۰۹/۸	۱۶۸/۳	۱۵۲/۹	۴/۱۶	لبنیات و تخم مرغ
۲۴۷/۵	۲۵۶/۶	۱۸۸/۵	۱۲۳/۹	۱۰۷/۵	۲/۴۷	روغن ها و چربی ها.....
۳۸۶/۸	۳۲۴/۱	۲۵۰/۴	۲۰۷/۸	۱۶۷/۳	۳/۱۹	میوه ها و خشکبار
۳۷۲/۷	۳۱۹/۰	۲۶۹/۳	۲۰۸/۶	۱۴۴/۸	۴/۹۱	سبزی ها و حبوبات
۱۷۶/۸	۱۵۲/۱	۱۲۸/۹	۱۲۲/۴	۱۱۵/۸	۲/۶۰	شکر, مربا, عسل, شکلات و شیرینی(قند و شکر و شیرینیها)
۳۳۰/۱	۲۵۵/۲	۱۶۸/۸	۱۵۴/۲	۱۴۳/۰	۱/۱۹	محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....
۲۳۸/۹	۲۰۱/۴	۱۵۶/۵	۱۳۷/۷	۱۳۰/۱	۱/۹۷	چای,قهوه,کاکائو, نوشابه و آب میوه(نوشابه های غیر الکلی)
۱۸۴/۷	۱۴۲/۰	۱۱۵/۸	۱۰۹/۴	۱۰۵/۶	۱/۱۲	دخانیات.....
۲۲۸/۳	۲۰۸/۶	۱۷۸/۵	۱۶۱/۵	۱۴۸/۲	۵۶/۶۶	کالاهای غیر خوراکی و خدمات
۲۰۳/۲	۱۸۰/۸	۱۵۸/۶	۱۴۷/۵	۱۳۵/۱	۹/۵۰	پوشاک و کفش
۲۵۸/۷	۲۴۲/۸	۲۱۳/۸	۱۹۷/۴	۱۸۳/۷	۱۶/۷۱	مسکن , آب, برق, گاز و سایر سوختها.....
۳۰۵/۴	۲۸۴/۷	۲۴۵/۹	۲۲۴/۴	۲۰۸/۱	۱۱/۲۸	مسکن.....
۲۹۳/۷	۲۷۵/۷	۲۴۲/۹	۲۲۴/۳	۲۰۸/۵	۹/۹۸	اجاره.....
۴۱۳/۴	۳۶۷/۴	۲۷۳/۶	۲۲۵/۳	۲۰۴/۷	۱/۳۰	نگهداری و تعمیر واحد مسکونی.....
۱۶۰/۸	۱۵۵/۲	۱۴۶/۶	۱۴۱/۰	۱۳۲/۶	۵/۴۳	آب و برق و سوخت
۲۳۱/۱	۲۰۷/۴	۱۶۳/۰	۱۴۶/۵	۱۳۴/۹	۷/۵۲	مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها.....
۲۵۶/۸	۲۲۹/۴	۱۹۷/۴	۱۷۶/۳	۱۵۱/۰	۶/۴۸	بهداشت و درمان
۲۳۰/۹	۲۱۱/۱	۱۷۲/۵	۱۴۳/۱	۱۳۵/۷	۸/۲۰	حمل و نقل.....
۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱/۴۱	ارتباطات
۱۳۵/۷	۱۳۱/۸	۱۲۴/۹	۱۲۱/۴	۱۱۵/۷	۳/۰۵	تفریح و فرهنگ.....
۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۰/۹۲	آموزش.....
۳۰۱/۷	۲۶۲/۰	۲۰۷/۰	۱۹۱/۷	۱۵۵/۹	۲/۲۶	هتل و رستوران.....
۲۹۱/۹	۲۵۱/۶	۲۰۸/۹	۱۷۹/۴	۱۴۹/۵	۲/۶۹	کالاها و خدمات متفرقه
						گروه های اختصاصی:
۲۵۶/۸	۲۳۰/۸	۱۸۰/۲	۱۵۲/۹	۱۳۵/۷	۷۶/۳۲	کالاها.....
۲۶۷/۱	۲۴۳/۸	۲۰۷/۹	۱۸۹/۰	۱۷۱/۸	۲۳/۶۸	خدمات.....
۲۵۶/۳	۲۳۰/۳	۱۸۲/۱	۱۵۶/۳	۱۳۸/۹	۹۱/۴۹	شاخص کل.....

ماخذ: مرکز آمار ایران.